

Klerikalne posojilnice.

Kakor je našim čitateljem znano, svarili smo pred klerikalnimi posojilnicami na Kranjskem in smo svetovali rojakom, kam naj nalagajo svoje težko prislužene prihranke. Storili smo to zato, da svoje rojake obvarujemo škoda, in ker so nam denarne razmere na Kranjskem dobro znane, priporočali smo Mestno hranilnico ljubljansko v Ljubljani, ker je to zavod, kateremu sme vsakdo brez skrbi zaupati svoj denar. Mi nimamo zoper nobeno posojilnico ničesar, mi nastopamo le proti tistim posojilnicam, ki niso zaupanja vredne, a to so žalilbove po večini klerikalne posojilnice na Kranjskem.

"Slovenec" je v štev. 32. na naše opazke reagiral, in sicer na tako način, da nas je s tem prišilil, da moramo jasneje govoriti.

Najprvo pa nam je povedati, da so naše trditve in obdolžitve o klerikalnih posojilnicah žalilbove resnične. Tekom let smo nabrali toliko obtežilnega gradiva pri svojih rojakih, da bi lahko pisali cele knjige o zanimnem gospodarstvu klerikalnih posojilnic, ki res ne zaslužijo nobenega zaupanja. Zakaj pa? Odgovor: Zato, ker so vse klerikalne posojilnice politične organizacije, katerim načelnice in jih vodijo ne vešč župniki in kaplani v svojo korist. Ti ne gledajo na red in solidarnost v poslovanju.

V rokah imamo dokaze. Nekaj Amerikancev je poslal posojilnici v svoji rojstni vasi na Dolenjskem nekaj denarja kot uloga. Pri tej posojilnici je župnik vse: predsednik, blagajnik in knjigovodja. On posluša sam in nihče ga ne nadzoruje. Omenjeni Amerikanci je prišel domov in je dvignil denar. Ali mislite, da je dobil vse v redu? Amerikanci je sam preračunal, da je dobil na obrestih skoro 70 kron premalo izplačanih. Zahteval je, da mu župnik mora vse izplačati, a župnik je priznal, da je znesek sam odtegnil. Tako je oškodoval vlagatelja. Amerikanci je naposled vendar dobil vse izplačano. Vprašam sedaj, ali ni to naravnost gol'ufija, ako župnik meniš, tebiš kar tako odtegne 70 kron in jih vtakne, saj veste kam in potem porabi pri prihodnjih volitvah za agitacijo ali pa jih podari klerikalni "Slovenski straži". Ubogi človek trpi leta in leta, da si kaj prihrani, zaupa svoj denar klerikalni posojilnici in čez dve leti potem pa ga župnik opehari za 70 kron. To je brezvestno in zato nimamo v tiste posojilnice, pri katerih vladajo župniki, nobenega zaupanja. Mi govorimo iz svoje večletne izkušnje, imamo dokaze v rokah, in storimo le svojo dolžnost ako svarimo svoje rojake pred klerikalnimi posojilnicami. Mnogo takih slučajev imamo na razpolago in smo prepričani, da gospodje župniki kar naravnost oškodujejo vlagatelje, to je se "zmotijo" v računih! Nič ne bi rekli, če bi se kaj takega samo enkrat zgodilo, ali take "zmote" se vršijo zmerom. Zdej se zmoti kak župnik za 50 kron, in drugi pa celo za 500 kron in še več! Slovenski rojaki, ali res mislite, da so vaši duhovniki pri posojilnicah vaši dobrotniki? Ne, to niso, ker vas pri posojilnicah skubejo in obirajo v imenu katoliške vere. Mi to vidimo, in ker se nam naši nevedni ljudje zato svari mo pred klerikalnimi posojilnicami, katere imajo v svojih rokah župniki.

Rekli smo, da pri klerikalnih posojilnicah ni nobenega reda. Poglejte v spise pri sodiščih na Kranjskem in tam boste izvedeli, da je ta in ta človek tožil posojilnico, ker mu je župnik utajil 1000 kron. Kmet namreč vložil pri posojilnici račun 2500 kron. Ko je prišel po svoj denar, nastel mu je župnik le 1500 kron. Kmet seveda ni bil zadovoljen in ker je župnik trdil, da je kmet vložil le 1500 kron, je ta kmet tožil župnika, oziroma posojilnico in je dobil pravdo. Gospodje v Ljubljani, kako bi vi to imenovali? Ali je to nalašč zmota, ali je resnična zmota, to je vse eno. Mi pravimo, pri taki posojilnici ni nobenega reda in zato takih klerikalnih posojilnic ne moremo priporočati našemu ljudstvu v Ameriki, da ne bi spet padlo v nesrečo, kakor pri "Glavni posojilnici." Mi imamo mnogo takih "slučajev" na razpolago, ali mislimo, da je zadosti, kar smo povedali. Ako pa kranjski klerikalci ne bodo mirovali, bomo jih popolnoma razkrinkali.

Mi vemo za klerikalne posojilnice, katere sploh leta in leta nobenih računov ne polagajo, ki torej nič ne vedo, kako stoji gospodarstvo. Gospod župnik je gospodar v posojilnici, včasih mu še pomaga mežnar, ali ta nima nobene besede. Župnik ne vodi knjig, ne zapisuje ničesar sproti. Posojilnici in svoj denar nosi skupaj v svojem žepu. Gre v vas, na potu sreča človeka, ki ga prosi posojila. Župnik potegne listnico in našteje denar na cesti! Drugi mu zopet izroči denar na cesti na obrestovanje. Župnik vtakne denar in ko pride domu, pozabi da mu je ta in ta dal denar. Pozneje se spomni in zapiše namesto 1000 kron le 500 kron! Mi vse to in mnogo več vemo in zato pravimo: Če hočejo klerikalci imeti take posojilnice, naj jih imajo, in če hočejo klerikalni kmetje podpirati take posojilnice, naj jih imajo in podpirajo, to je njihova vest in stvar. Naša vest nam veleva, da svarimo svoje rojake nred takimi klerikalnimi posojilnicami, ki niso to, kar bi morale biti, da bi koristile kmetu, ampak so samo politične ekspoziure klerikalne stranke, katere imajo v svoji oblasti župniki in kaplani. Ti župniki pa do zdaj niso pokazali in delovali tako, da bi jim ni smeli zaupati. Saj pravimo, mi ne maramo nikogar odvrčati od klerikalnih posojilnic. Kdor hoče riniti v svojo pogubo, naj rine le razsodnim, možem hočemo biti pošteni svetovalci.

Se nekaj namj danes omenimo. Naši rojaki imajo tudi svoj denar in klerikalnih posojilnicah. Dogaja pa se, da si kdo kupi posestvo v Ameriki in piše po denar na Kranjsko. Četudi bi posojilnica zahtevala odpovedne roke, vendar bi morala tekem 6 mesecev izplačati denar, da bi ga dobil naš človek v Ameriki. Ali posojilnica ne izplača pa ne izplača, in mine leto dni, pa ne izplača, in naš človek se ne more ganiti. Take posojilnice niso za nas, mi potrebujemo posojilnice, ki so nam vsak čas na razpolago, ki solidno poslujejo in ki nas ne vrikrajsujejo vsled "zmot". Pravilno je torej in mnogo vzrokov imamo, da ne moremo priporočati klerikalnih posojilnic na Kranjskem.

Razne zanimivosti.

Tango.
V Parizu izhaja neka južno-ameriška revija, ki prinaša v zadnji številki interesanten članek o zloglasnem, najmodernejšem plesu "Tango". Pisatelj primerja prvotni ples, po katerem je bil modernizirani ples popolnoma samovoljno od modernizacije tudi ime "Tango", priložno sledeče: Kaj se vidi v Parizu? Pred vhodi plemenitaskih in sploh boljših hiš in prvotnih hotelov vidimo elegantno oblečene fine dame iz najboljših krogov, ki vstopajo v elegantne kočije in v najmodernejšo avtomobile z vso mogočo luksurijozno opremo. Kljub temu, da vlada hud uraz in da škriplje pod nogami, se opaža, da so te dame oblečene pod kožuhom v obleke, ki so napravljene iz najfinejšega in kolikor mogoče orozornega blaga, ki odeva njihove postave liki čarobnemu plašču. Ozke so njih obleke in tesno se prijemljejo njihovim stasovitim postav. Umetniški saloni konkurirajo do skrajnosti med sabo. Kratka, ozka krila bi ne dopuščala damam iti hoje, kaj se plesa, da niso krila na primernih mestih narezana, precezi pa so zakriti in odeti z najdražjimi čipkami in s krasnim umetnim raznobarnimi pentljami. Krasne nočice so odete z nogavicami, ki so očarujoče prozorne. Pasanti, katerim se nudi ta čaroben prizor, obstajajo, gre do počasi naprej in se zopet vračajo kot hipnotizirani, na mesto, kjer so to videli. Odpeljala so se ta bitja, ni jih več in vprašuje se, kam so se odpeljala. — Odpeljala so se k "Tango večeru" na čuj. Tam plešejo te ženske čuden ples, v katerem se ob zvokih krasno uniformirane ciganske kaple, v naročju bogatih pesalcev, gibljejo in sučejo kot proste vile, oboževalčice narave in ljubezni, kot vile, ki so se ravnokar dvignile iz biserne morske nene nad divje razburkano valovje. Prelestna je ta igra in očarujoča, moderna tisoč in ena noč. In to imenujejo danes "Tango." Kaj je pravi tango? Teza poznata samo argentinski divji izdelec lovec in njegova izvoljenka. V argentinskih štepa se vidi večkrat

Za smeh in kratek čas.

CASU PRIMERNO.

Dama: "...In sedaj vam po kašem najiminitnejša obiskovalca današnje družbe: Tisti-le gospod tamle je zvezdoslovec in onile tam-le čez je pa celo dovršen proizvajatelj tango-plesa."

Domišljija.
Gost: Slišite, gospod kavarnar — danes je pa vaš pikolo gluhi in slep. Kaj se pa drži tako ošabno. Kavarnar: Veste, večeraj ga je neki kadet napumpal za dve kroni in zdaj si fant domišlja, da je že marker.

Primerna prispejoda.
"Tale berač, katerega si ravnokar pognal skozi vrata, je pač velik sirovež in še večji nesramnež, kaj?"
Kraja: "E, njegova nesramnost in sirovost, gospod baron, še ni nič proti njegovi predrznosti. Tako neumno in nerodno se je obnašal, kakor bi bil on sam gospod baron."

ONA ŽE VE.

"Sedaj pač vem, zakaj Vas ni tako dolgo od peka. Dajete se mu poljubovati. Vprihodnje bom hodila sama po kruh k njemu."
"To lahko storite brez skrbi, milostiva; ali poljuba ne dobite še dolgo od njega."

DOBRO ZADEL.

Ona: "Za jutri sem povabila dva bivša svoja čestilca na kosilo. — Ti bo-li to kaj nerodno?"
On: "Nasprotno. Prav rad sem v družbi — srečnih ljudi."

Čitajte

kaj pišejo rojaki o zdravih svetovno znane lekarno
PARTOS v New Yorku.

Čenjeni gospod Partos! Poslano mi Partolo sem sprejel, in sem zelo hvaležen, ker sem sponje poskusil že nekatera zdravila in žalibog vse je bilo zastoj. Moj želodec ni mogel prebavljati nobene hrane že dva leta, a zdaj kakor ste mi odposlali eno škatuljo Vaše partole se počutim kakor novorojenega in kakor hitro to porabim, se bom vam priporočil še za d ugo. Ker sem prepričan, da Vaša zdravila so ta najboljša v Ameriki, zato Vas toplo priporočam vsem Slovincem, da se ne dajo zapeljati, in drego plačati druga zdravila, katere niso sploh nič vredna. To sem prepričan in pišem resnico, in vam želim mnogo uspeha. Vaš udani
George B za 1, 913 Madison St., Butte, Mont.

Čenjeni gospod lekarnar! Jaz sem Vaše pismo prejel ter vam odpišem nazaj, da pri meni Vaša zdravila res faju napredujejo ker tudi ne bom brez njih, Vaših Partola: prosim, da mi naznanite, za koliko mi hočete ceno znižati, da bodem vedel kadar bodem zopet rabil, koliko denarja vam poslati, ker pri meni res faju napredujejo.

Toraj ostajam Vaš prijatelj
Marko Nemanč, Clayton, Wash.

To sta samo 2 od mnogobrojnih pisem jednake vsebine, katere vsaki dan prejema lastnik omenjene lekarnice od hvaležnih naročnikov iz vseh krajev Združenih držav, Kanade in Evrope.

Ako torej bolujete na katerekoli naravni bolezniki kakor: glavobolj, kašelj, na prsih, pljučih, želodcu, trbuhu, ledvicah, jetrik, meluriju, nšesih, slabem spavanju, nervoznosti, reumatizmu, belem toku, ali kakšni tajni bolezniki srbenju kože, ako vam lasje izpadajo, ali so prezgodaj osiveli, **NIKAR NE OBUPAJTE** tudi če zdravila, katere ste dosedaj rabili niso imela uspeha temveč pišite takoj na doljni naslov ter pismo priložite \$1.00 in z obratno pošto se vam odpošljejo zdravila za Vašo bolezen in to poštnine prosto.

Slovenski ceniki in navodila se pošiljajo isastonj. Pisma naslovljajte točno na:

THE PARTOS PHARMACY,
160 - 2nd Ave., New York, N. Y.

Velika zaloga vna in žgenia.

Marija Grill

Prodaja brez vna po	70c
črno vino po	50c
Drosalk 4 galone za	211
Brijevoc 12 steklenic za	212
4 gal (soček) za	214

za obilno naročbo se pripravča

MARIJA GRILL,
8308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

EDINA SLOVENSKA TVRDKA.
ZASTAVE, REGALIJE, ZNAKE, KAFE PEČATE IN VSE POTREBSCINE ZA DRUSTVA IN JEDNOTE.
Delo prve vrste. Cene nizke.

F. KERŽE CO.

2711 N. ME LARD AVE., CHICAGO, ILL.
SLOVENSKE CENTRE POŠILJAMO ZASTONJ.

Phone 246.

FRANK PETKOVSEK,
javni notar — Notary Public,
718-720 Market St., WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fine vna, najbolje izganje to izvrstne smotke — patentovano zdrva vna.

PRODAJA vnae listice vseh prekalovskih črt.

POŠILJA denar v star kral sanelitv in poštene

PRAVLJA vse v ostaraki posni spnaje

Zastopnik "GLAS NARODA", 85 Cortlandt St., New York

Po znižani ceni!
Amerika in Amerikanci
Spisal rev. J. M. Trunk

je dobiti poštnine prosto za \$2.50. Knjiga je vezana v platno in za spomin jako priljučna.

Založnik je imel veliko stroškov in se mu nikakor ni izplačala, zato je cena znižana, da se vsaj deloma pokrijejo veliki stroški.

Dobiti je pri:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

